

SZILÁGY SOMLYÓ

POLITIKAI LAP

MEGJELENIK MINDEN CSÜTÖRTÖKÖN

Előfizetési ára:

Egész évre 8 K, fél évre 4 K, negyedévre 2 K.
Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

BÖLÖNI SÁNDOR

Hivatalos hirdetések díja 6 korona.

Nyilttér soronként 60 fillér.

Magánhirdetések megegyezés szerint.

Az új városháza.

Polgármesterünk válasza — melynek teret adtunk volna lapunkban is — melyben feleletet ad azon kérdésekre, hogy az új városháza építése tárgyában miért nem hív össze közgyűlést, másrészt az a sok divergens vélemény, mely e tárgyban hevenyében felszínre került, teszi kötelességünké, hogy e fontos közérdekű dologgal ismételtelen foglalkozzunk.

A polgármester ur válasza nemcsak hogy nem elégitett ki bennünket, de — főként — az abban foglaltak miatt ismételtelen s most már erőteljesebben kérünk kell őt, hogy rendkívüli közgyűlést hívjon egybe és ennek határozatát kérje ki az építendő városháza ügyében. Kötelessége ez a polgármester urnak ugy a közigazgatási jog, mint a város anyagi érdekei szempontjából.

Azt mondja a polgármester ur a „Szilágysági Ujság” 38-ik számában közreadott válaszában, hogy azért nem hív egybe közgyűlést, mert nem akarja kitenni a várost annak a helyzetnek, hogy a közgyűlés a Tóásó-féle terv horribilis költségeitől megijedve, azt végleg elejtse, mielőtt meggyőződést szerzett volna annak keresztülvihetetlen voltáról, illetőleg arról, hogy az 450—500,000 koronán alul meg nem építhető.

Azt mondja továbbá, hogy neki alapos reménye van arra s annál inkább mellő-

zendőnek tartotta a közgyűlés összehívását, hogy márványlábazat, azután még egyéb lényeges tervezeti pontok elhagyásával az új városháza a Tóásó tervezet szerint mégis csak megépíthető lesz 250,000 koronányi összegből.

A polgármester urnak, ki a legkisebb jelentőségű ügyeket megszokta közgyűlés elé vinni, ez ügyben tanusított önállóságát csodálnunk kell. Önállóságához nem vagyunk hozzászokva.

Különös azonban, hogy a közgyűlés felesleges a polgármester ur szerint, ámde ugyanakkor egy, a közgyűlésnél sokkal tágabb körű értekezleten sondirozza a közvéleményt egy olyan kérdésben, a melyre nézve az értekezlet eszmét cserélhet ugyan, de nem határozhat.

Az ankét után mintha még sem volna a polgármester ur annyira önnálló és iniciatíváját követő vezér?

No de menjünk tovább! A városház építését eddig érintő határozatok bizonyára kimondották, — ha nem, az ismét hiba, — hogy a beérkezett pályázatok kiírásáról a közgyűlés intézkedik. Hiszen ez folyik a törvényből, de meg természetes is. Mert még azon esetben is, ha a Tóásó-féle terv minden változtatás nélkül kerülne kiírásra s ha a közgyűlés korábban azt határozta volna el, hogy 500,000 korona költséggel épít székházat, egy építkezés végrehajtásának első aktusa a városi közgyűlés megkérdése nélkül meg nem ejthető.

Hiszen ez az aktus a várossal szemben kétségtelenül kötelezettséget hord magában. Mert hogyan is áll jogilag a dolog?

A város a Tóásó-féle terv felépítésére (tegyük fel, hogy minden változtatás nélkül való felépítésére) pályázatot hirdet. Erre a pályázatra ajánlatok érkeznek. Ezeket az ajánlatokat, amennyiben azok a hirdetés feltételeinek megfelelnek, tárgyalás alá kell ám venni s valamelyiket el kell fogadni és nem lehet azt mondani, hogy én most már nem építek, vagy másképen építek, avagy később építek.

Ha jogilag nem áll meg ez okoskodás, akkor sem szabad egy városnak kitennie magát annak, hogy a beérkezett ajánlatokra hallgasson, vagy azt határozza, hogy azokat érdemben nem tárgyalja, mert időközben más tervre gondolt.

Ez ugye, nevetséges volna?

Azt kérdezzük tehát a polgármester urtól, hogy ki, vagy mi fogja fedezni azon esetben, ha a város pályázati hirdetésével az ajánlattevőkkel szemben kötelezettséget vállal magára, vagy ha nevetségessé teszi magát? Lehet-e fedezet akár egyik, akár másik esetben az a szándéka, hogy egy monumentális épületet akart a városnak biztosítani? Ugye nem!

Legyen a polgármester urnak nézete bárminő, tekintettel arra, hogy a város 200—250,000 korona körüli költségvetéssel akar székházat építeni, míg ezzel szemben Tóásó pályanyertes terve szerint az

Ardens lignum.

— A fekete könyvek titkaiból. —

Irta: Koncz Ákos.

Debrecen magisztrátusa elé nagy panaszszal járult 1626. június 5-ikén Nyirő János becsületes özvegye, Jóvir Katalin asszony. Sőtét gyászruhában jelent meg a szépséges özvegy, szemeiben könnyekkel, melyek végigfuttak hófehér arcán.

Tisztesen köszöntvén a komoran ülő szenátorokat, főbíró uram megkérdezte, mi lenne panaszos szava és micsoda casus hozta vala a plénum elé ő kigyelmét, aki hites urának elalvása óta alig fordult meg publicus helyeken.

— Nagy az én panaszom, főbíró uram, — kezdé szemlesütve a szép özvegy. — Ahogyan itt hagyott az Isten végzéséből az én hites uram, alighogy eltemettük, pár napra a szomorú alkalmatosság után benyitott hozzám Chire András. Jó embere volt Istenben elpihent uramnak, legalább így mutatta, s szívesen fogadtam őt. Eleinte keveset beszélt, de azután elpanaszolta magányos, árva állapotát és arra kért, hogy lennék a felesége.

Amint ezt elmondta, megeredt a sirásom. Hiszen alig egy hete temettem el a jó uramat, hogy gondolhatta hát felőlem, hogy pár nap múlva a más ember felesége leszek... Nagy bánatomban aztán felállottam a székről,

és otthagytam Chire Andrást, aki nemsokára, mintha elszégyenlette volna magát, elment és nem is láttam vagy két hónapig.

Ezelőtt pár nappal magam voltam odahaza; a cselédek a tanyán dolgoztak. Már alkonyodott, mikor Chire András újból meglátogatott. Hüvösen fogadtam ő kigyelmét, mert sejtettem, hogy mi vezette házamba. Csakugyan is újból kezdte a könyörgést, én azonban áperthe megmondtam neki, hogy nem megyek férjhez, de ha valamikor rá szánám is magamat a házasságra, ő kigyelmét nem választanám. Hagyjon azért — végzém a szót — nyugton és keressen más portán feleséget... Tovább aztán nem folyt köztünk a szó, mert a cselédek hazaértek és Chire András haragosan, köszönés nélkül elsieltett...

Ekkor történt, hogy volt dajkám, az öreg Eltető Zsuzsanna így szólt hozzám: „Édes szentem, ne engedd magad elé ezt a kór hely, asszonyt-leánt rontó Chire Andrást, mert ha te nem vered ki szóval a házból, Isten engem úgy segítjen, a világ csufjára én seprűzöm ki a berenán...”

— Nem marasztom én ő kigyelmét, — édes néném, — felelém, mert még a nézését sem szenvedhetem. — Mindig a nyakamat nézte, meg a fehér kezemet dicsérte és én úgy féltem tőle, mint a gonosz lélektől.

— Gonosz is az, gyermekem, — toldá a szót Zsuzsanna. — Ő rontotta meg Bácsmegei Jakabné is, meg a Somlyó Gergely uram hajadon lányát is, aki nagy szegényében világgá

ment és hiába kurrentálták, soha többé elő nem került. Akkoron a Chire András casusa a magisztrátus előtt is megfordult, de hogy nem tudtak rábizonyítani semmit, hát szabadon eresztették...

A főbíró igent intett fejével, majd biztatta az asszonyt, hogy beszélne el tovább panaszát...

Jóvir Katalin halvány arca egyszerre kipirult. Az asszonyi szemérmesség ráfestődött az arcára. Látszott rajta, hogy egész nagyságában ki akarja önteni panaszát, de vallomását a szégyenérzet torkára szorította. Majd felemelve könnyekben uszó szemeit, arra kérte a főbíró, hogy az asztal végén ülő és a protokollot vezető fiatal vizenótáriust küldené ki a szobából.

Főbíró uram teljesítette a kérelmet. Szegedy László, a vizenótárius sóvárgó szemekkel nézte pár pillanatig a szép asszonyt, aztán egy sóhajtással, mely a nagy csendben főbíró uram fülét is érintette, kiment a teremből.

— Most már beszélhetsz bátran, szabadon, — szólott a főbíró. Öreg emberek fogják fel szavadat... Ugy beszélj, amint a szíved és az igazság diktálja... Es ha bántódásod esett, mi azt kész szívvvel megtoroljuk, mert tudjuk, hogy jámbor életű, tisztas asszony vagy...

Es kezdé panaszát az asszony eképpen: „Özvegyi sorba jutván, sirva gyászoltam Istenben korán elpihent hites uramat. Kerültem a világ hiúságait, mert amint szerettem őt életében, szeretem halálában is. Chire András uram

450,000 koronába kerülne, — ennek a tervnek kivételéhez éppen a változott helyzetre való tekintettel, közgyűlési határozat nélkül hozzáfogni merészség és oly nagyfokú szabálytalanság volna, melyet a fegyelmi törvények bizonyára súlyosan torolnának meg.

Sokkal súlyosabb azonban a jelen eset, a mikor arról van szó, hogy a Tóásó-féle terv lényeges megváltoztatásával akar a polgármester ur pályázatot kiírni.

Hát ki adott erre megbízást? Mikor adott erre jogot a közgyűlés?

Felelet: *Soha! Senki!*

Hiszen a válaszbán bejelentett pályázat kiírása már egyenes és durva törvényt sértés volna.

Ha ezt meg lehet tenni, akkor közgyűlési határozat nélkül szabadságában állana a polgármester urnak épületeket lerontani és ujjakat építeni, illetőleg munkákhöz hozzáfogni a város terhére.

A polgármester ur bátorsága tehát teljesen alap nélkül való — s az a vállalkozása, melyet válaszában bejelentett, éppen ezért nem lehet más, mint törvénytelen és megbízás nélkül való ügyvitel, melynek esetleges költségei bizonyára az ő fejére szakadnak annál is inkább, mert teljesen kizártnak kell tartanunk, hogy a Tóásó-féle terv a polgármester ur válaszában bejelentett változtatásokkal bár, 250,000 koronából keresztülvihető legyen.

Lássuk most azokat a nézeteket, melyek az ankéten elhangzottak, vagy közszájon forognak.

1) Vegyük meg a régi gimnáziumot. Tisztelet adassék mindenkinek, de ez az idea halva született.

Hiszen éppen azért akarunk építeni, mert az ócska épületben nem tudunk maradni, hát akkor még régiebb épületbe menjünk?

Hogy a gimnáziumot átalakíthatjuk? Hiszen ugyanezt megtehettük volna és megtehettük a régi városházával is!

Hogy a régi gimnázium megvétele és átalakítása nem kerülne pénzbe, mert a városháza telkét eladnók és ebből fedoznénk a költségeket?

Tarthatatlan okoskodás és számítás, egyfelől azért, mert a városháza telke ahogy ma áll, sokkal értékesebb, mint volna a régi gimnázium városházzá átalakítva, másfelől mert a régi gimnázium átalakítása úgy, hogy az a mai kor igényeinek való városházának megfelelően, teljesen keresztülvihetetlen. A számítás különben egyszerű: a mai határozat szerint építék egy városházát, kiadok rá 250,000 koronát.

Hogy a gimnáziumot újjáalakítsam, kiadok a) megvételre 60,000 koronát, b) építésre 60,000 koronát.

Ott kapok egy modern épületet, mely a várost szépíti, hiszen erre is törekedtem, mely mégis csak 250,000 koronát ér, emitt kapok egy ócskaságot, mely dacára, hogy 120,000 koronába van, nem ér többet 50—60,000 koronánál!

2) Alakítsuk át városházzá a városi vendéglőt! Ez ideának sem lehetünk barátai.

A városi vendéglőre — helyesebben szállodára — idegenforgalmunkra való tekintettel, nagy és nélkülözhetetlen szükségünk van.

Másrészt a városi vendéglő mint befektetés szépen meghozza a maga gyümölcsét, — nagy hiba volna tehát ezt a rentabilis vállalatot bolygatni annál is inkább, mert a városi vendéglő értéke és annak átalakítása körülbelül 250,000 koronára volna tehető, mely összeg egyenlő az új városház felépítésére szánt összeggel.

Minden érvet és ellenérvet fontolás alá véve, meggyőződésünk és nézetünk

határozottan az, hogy az új városháza építésének a mai konstellációban egyedül helyes megoldási módja:

Hogy a rendelkezésünk alatt álló 200—240,000 koronából akár a mai városháza helyén, a gőzfürdő telkéig, akár a gőzfürdő telkén a sarokra építeniünk kell a Tóásó-féle terv motívumainak lehető felhasználásával, egyemeletes városházát boltok nélkül.

A legsürgősebb teendő a rendkívüli közgyűlés összehívása volna tehát s ha ez, nézetünket elfogadja, akkor következnek a dolgok végrehajtása.

A birói talár.

A lapok hiradása szerint az igazságügyminiszter megküldte az egyes felügyeleti hatóságoknak az igazságügyi szervezetek reformjáról szóló törvényjavaslat előadói tervezetét, a mely sok érdekes újítást tartalmaz. Ezek között talán a legnagyobb érdeklődésre tarthat számot a talár viselésének kötelező tétele. Ugyanis a tervezet szerint a bírák, ügyészek és jegyzők egyforma talárt és főveget tartoznak viselni. Ezt az újítást az előadói tervezet azzal indokolja, hogy a talár kötelező viselete a külföldi jogállamok intézményei között már régen helyt foglal nálunk e reformra a bíróság külső tekintélyének megóvása céljából van szükség.

Íme tehát újra kísért a birói talár.

Hát annyi kétségtelen, hogy a birói talár kérdéséről nem most esik szó először. Visszatérő témája ez azoknak, a kik külsőségekben akarják megóvni a magyar bíróság tekintélyét, hogy éppen alkalmasszerűen, azt maguk a legjobb

azonban folytonosan molestált kérésével, hogy dobjam el özvegyességemet és legyek az ő felesége. Százszor is megmondtam neki, hogy lekem a jó Istené és meghalt uramé, akinek becsületes nevét nem cserélem fel senkiével. Aztán, hogy nem álltam szavának, megfenyegetett, hogy rongygyá szagatja becsületesemet és elhíreszteli, hogy régóta a szeretője vagyok... Egyszer csak azon vettem magam észre, hogy az emberek ujjal mutatnak rám az utcákon és az asszonyok összesugnak, mikor velem találkoznak. Mindjárt tudtam, hogy Chire András boszúból spargálja rólam a gonosz híreket... Tegnap este végül még gonoszabb dologra vetemedett. Titkon beosont a szobánkba és meghúzódott a nagy bubos mellett. Elrendezve a házam dolgát, világgyújtás nélkül vetkőzni kezdtem, mikor előlépett Chire András és ölelgetni kezdett. Nagy ijedtemben, az első minutában torkomra akadt a szó, a másik pillanatban azonban a jó Isten visszaadta erőmet és a vékony, cingár embert kitaszítottam az ajtón, melyet gyorsan becsuktam. Ez történt velem, tiszteletes magisztrátus és most könyörgök avégett, hogy Chire András állíttassék törvény elé azon gonoszságáért, melylyel egy özvegyi sorban élő asszonyt így megcsufolt.

— Nagy gonoszságot mivelt ellened Chire András, — szólalt meg a főbíró. — Tudjuk, hogy tiszta szívű, becsületes asszony vagy, így tehát oltalmunkba veszünk. Menj haza, édes lányom, a dolgot investigálni fogjuk és amennyiben asszonyi tisztességeden csorba esett, azt ki fogjuk reparálni...

Katalin asszony zokogva köszönt el a magisztrátus plénuma előtt s talán még haza sem ért portájára, mikor a város embere Chire Andrást a szenátorok elé vezette...

Chire András dacosan nézett végig a tiszteletes gyülekezeten és mikor a főbíró uram a szemébe vágta becsületesét, mindent

tagadott és feleselgetni kezdett vele. Főbíró uram azonban leintette a heveskedő embert és „severe megparancsolta neki, hogy békét hagyjon Katalin asszonynak, mert újabb panasz esetén minden irgalom nélkül, absque ullo iudicio bekarcereteti.”

Dulva-fulva ment ki Chire András a bírák előtt és magában új boszúterveket forralt az özvegy ellen. Elhatározta, míg portájára ért, hogy vagy magáévá teszi az asszonyt, vagy pedig pozdorjává törí szét becsületét...

Hogy pedig a magisztrátus feddő szava elterjedt a városban, Chire Andrásnak kellemetlenné vált helyzete. Az emberek megmosolyogták jártukban-keltükben nagy kudarcát a szép asszony körül. Emiatt aztán András panaszkodott is a tiszteletes uramnak, aki egyenes szavu ember lévén, nem legyezgette a szerelmes ember hiúságát, hanem áperthe felvilágosította, hogy Katalin nem hozzá való, hanem vegyen el valamelyes idősebb personát és ne engedje, hogy eddigi becsületes nevét utcahosszat emlegessék...

András azonban nem akart, vagy nem tudott lemondani Katalinról, újból üzengetni kezdett neki és a hirhordásért dusan fizetgette Alvó Sárát, azt a szegény ördögöt, aki a város minden sóhajtásának továbbítója volt. Katalin azonban a hirhordónak nem is válaszolt, sőt, mikor ez mindennap eldarálta az üzenetet, végre is kitiltotta a portájáról.

Hogy mi tervei voltak Chire Andrásnak, azt senki sem tudta, annyi azonban bizonyos volt, hogy az elkeseredett ember a takarás után nagy sebten eladta házát, földjét és elköltözött a városból. Akkortájt Alvó Sára úgy beszélte, hogy Chire András uram „szörnyű nagy átkokat szórt a városra, nem kevesebbet, mint hogy eméssze meg a várost a pusztító tűz és szálljon pestis annak minden lakójára, főbíró uramtól kezdve az utolsó gyermekig.”

Hová és merre ment a szerelmében csalódott ember, senki sem tudta és hamarosan el is felejtették. Katalin asszony valósággal megnyugodott, mikor Chire András távozásáról értesült. Csöndes, nyugodt életét nem zavarta semmi bántó hang és a közszereket nagyban enyhítette özvegyességét szomorú napjait.

A debreceni jegyzőkönyvek sötét vonásokkal emlékeznek meg az 1630-ik évben történt gyakori tüzesetekről. Majdnem minden-napos volt a veszedelem. Néha egész utcasor égett le és bár nyilvánvaló volt, hogy a gyújtogatás gonosz kezek munkája, a tettest „a legnagyobb vigyázás mellett sem sikerült felfedezni”. Ugyan-ezen év október derekán egy zivataros éjszakán újra felcsapódtak a lángok a Katalin asszony portáján. A rettenetes viharban pár perc múlva lángban állott az egész udvarház, úgy hogy azt megközelíteni nem lehetett. Az életüket és vagyonukat féltő szomszédok tehetetlenül nézték a felcsapódó lángnyelveket, mikor rémes sikoltózás hallatszott ki a házból és az ablaknál megjelent Katalin asszony, halálsápadt arcú kiáltozva segítségért. Bajna László látva a veszedelmet, az ablakhoz rohant és nyomban látta, hogy az ablakfák vaspántokkal voltak a falhoz erősítve, majd a pitvarajtóhoz szaladt, amely szintén láncokkal volt az ajtó előtt álló fa derekához láncolva. László a kétségbeesés erejével törte be az ajtót és berohanva a füst-tengerbe, felkapta a már-már lerokkadó özvegyet és gyorsan kivitte az ajtón. E pillanatban lecsuszott az elégett tető és rájuk omolva — elborította őket. A következő pillanatban megmozdultak a bámulók és valóságos vízáradat omlott a szerencsétlenekre, akiket kiragadtak a fojtó füstből és az udvar háttérébe lefektettek.

Szerencsére a megmentettek nagyobb égési sebeket nem kaptak, a ház azonban minden bennevalóval porig égett. Katalin hálás szívvvel köszönte meg a derék Bajna Lászlónak önfel-

szándékuak sem mernék állítani. A mint-hogy talán nincs is erre szükség.

De csodálatos a kor szelleme, a mely mint porréteg rakódik le az intézményekre, a helyett, hogy patinát, csengést és fényt adna ennek. Hiszen nem kell nagyon megerőltetni az emlékező tehetségét azoknak, a kik ezt az időközönti mozgolódást figyelemmel kísérik, mikor ilyen külsőség megóvása körében visszaidézzük azt a pár év előtti egyik előkelő jogi szaklapunkban megjelent és az igazságügyminiszterhez intézett nyílt levelet, a mely „nagyságos” címet reklamál a VII. fizetési osztályba sorozott bírák számára, egyben hitelesen kimutatván, hogy ily fokozatu udvari és katonai állásoknak hivatalból dukál a nagyságos címzés. Es még eléggé emlékeztetbe van egy, különben a bírói reformtörökrekvések homloktermében álló járásbíró memorandum a magyar bírói talárt illetőleg, a mely memorandum le is írja ezt az öltönydarabot mondván: „a bírói fokozatokat is kitüntetné a tervezett atilla ujján és oldalhasadéknilyán alkalmazott hármassal lándzsahegygyel összealakított karikadisszel.”

Tehát Atilla! Hun, szittya, teuton, nemzeti viselet. Lám az előadói javaslat megelégszik fekete talárral, a melynél a mellén viselendő koronás címer nagysága, színe és alakja különböztetné meg az egyes bírói személynek rangját.

Am kövessenek meg, sohasem haboztam eddig sem aperte kimondani, hogy én a felirat és memorandum formájában megjelent ötleteket nem tartottam méltónak a magyar bírói karhoz. Mindig szerettem hinni és hiszem, valom, most is teljes meggyőződéssel, hogy a magyar bírói kar multjában, jelenében van annyi garanciális biztosíték, a mely komolyságában, méltóságában, benső értékében nem szorul külső tekintélyre. De nincs is szük-

ség reá. Mert mik azok az ellenérvek? Külső ünnepélyesség, tekintély és komolyság.

No már engedelmet kérek, nagyon gyengén állhat ez a magyar bírói statusban, ha ezt külső eszközök által akarnók elismertetni. Egy megszívlelendő érv lehet s ez az, hogy van abban valami grotesk visszatetsző, mikor világos ruhában, talán pongyola öltözetben, kényelmes ruhadarabokban, viritó nyakkendők és divat szerint változó ingallérokkal nyakukon szolgáltatják ő felsége a király nevében egyes helyeken az igazságot. Ugyde én édes Istenem! Ez a minden bizonyára, izléstelenségszámba menő bíróság még nem szabály s talán-tán még sem kellene bírói talár azért, pláne: „lándzsahegygyel összealakított karikadisszel.”

Nem kell más, mint egy bizalmas figyelmeztetés az igazságügyminisztertől az elnökökhöz és ezek útján le, hogy a főtárgyalásokon a bírák fekete kabátot öltsenek. No meg egy szekrény a visszavonuló szobákba, ahol a bírák e célra külön kabátjaikat tartásák.

Mert elvégre is abban a tekintetben minden bíróember egyetért, hogy egy szegény bíró garderojeja között bizonyára akad egy kifényesedett szalonkabát, a melyben annyszor és mindannyiszor sikertelenül tisztelgett elnökénél kinevezés, előléptetés irányában.

És ezzel így külsőleg is meg van oldva a bírói talár kötelező viselésének kizárólag gyakorlati és megfelelő módja.

Iskolai értesítések.

I.

A szilágyosmilyói róm. kath. püsköki főgimnáziumban a tanulók fölvétele

szeptember hó 2., 3. és 4-én reggeli 9 órától 12-ig az igazgatósági irodában történik.

Az első osztályban csupán 68 növendék számára van hely, — s így azoknak a szülőknek, kiknek gyermekeiket az első osztályba kell beíratniok, — érdekükben áll, hogy már az első beíratási napon jelentkezzenek, mert a késedelmesen jelentkezőket az igazgató elutasítani lesz kénytelen.

A fölvétel feltételei a következők:

Az első osztályba törvényszerűen csak a 9 évet betöltött tanulók vétetnek fel; 12 évnél idősebb fiú felvétele fölött a tanártestület határoz. Az ismeretek mértékére nézve megkövetelik, hogy a fiú az elemi iskola 4-ik osztályának tananyagában kellő jártassággal bírjon; ezen ismereteit vagy nyilvános népiskolai bizonyítvánnyal, vagy ennek hiányában külön fölvételi vizsgálatot kell igazolni. Ezen fölvételi vizsgálat díja a „Rendtartás” illető pontjai értelmében 20 korona.

Felsőbb osztályba csak olyan tanuló léphet, ki az elvégzett osztály rendes tantárgyaiból legalább is elégséges osztályzatot kapott.

Minden ezen intézetbe belépő tanuló a megelőző évi iskolai bizonyítvánnyal személyesen, szülei, gyámja vagy ezek megbízottja kíséretében tartozik az igazgatónál jelentkezni, ezen kívül az először jelentkező tanulók hiteles születési és himlőujraoltási bizonyítványt is tartoznak előmutatni.

A fölvételi javító és pótlóvizsgálatok augusztus hó 31-én lesznek.

Fölvételi díj 4 K, nyugdíjilleték 6 K, ifjúsági könyvtár és értesítő díj 2 K, műének díj (egyházi és világi) 1 K. E díjak a fölvétel alkalmával fizetendők.

Az évi tandíj 36 K, melynek első fele a beíratáskor, vagy legkésőbb október 31-ig, a másik fele március 31-éig fizetendő.

A fél, vagy egész tandíj fizetése alól csak azon tanulók menthetők fel, kik jó viseletük mellett szegénységük igazolásával valamennyi rendes tantárgyból legalább „jó” tanjegyet nyernek.

Akik a tandíjmentességért folyamodni szándékoznak, a gimnázium igazgatóságánál szeptember 20-áig nyújtsák be ez ügyben folyamodványukat.

áldozó segítségét, aki boldognak érezte magát, hogy a város legszebb asszonyát megmenthette az életnek

Másnap reggel nyíltan beszéltek a városban, hogy valami gonosz kéz úgy akarta, hogy Katalin asszony, bennrekedve ágyas-házában, elveszen a lángok között. Katalin a tüzet megelőző este későn ment haza cselédeivel a tanyáról és így valószínű volt, hogy az ablakokat még az est folyamán reteszelte el a gyújtogató, az ajtót pedig akkor kötötte be az udvaron maradt szekér saroglyaláncával, mikor a házhéjába tüzes csóvát dugott.

De hát ki volt a tettes? Ezen tanakodott a magisztrátus, ezt találgatták másnap az embervásáriban: a piacon. Főbíró uram pedig még szigorubb vigyázást rendelt el és „severe publicáltatta, hogy minden suspiciósus embert kísérjenek fel a hajduk a városházára.”

A nagy veszedelmet követő harmadnapon „egy idegen viseletű leányasszony” kopogtatott főbíró uram ajtaján. Valamikor szép leány lehetett a jövevény. Nagy, fekete szemének lobogása még nem atudt ki egészen és bár meglátszottak rajta a zivataros élet nyomai, formás termete tetszetős volt a szemnek.

Csakhamar elmondta jövetelének okát és célját. Bodor Agnes a nevem, — kezdő — a Tiszaháton születtem és korán árvaságra jutottam. Nem maradt senkim és az ut szélén nőttem fel. Tizenhatéves koromban egy ur vett magához és aztán . . . — itt megcsuklott a szava — elkergetett. Aztán mentem tovább a bűn útján. Szép voltam és szépségemet eleinte megfizették. Aztán beteg lettem mindenkitől elhagyatva, a szemétdombon feküdtem, mikor egyszer egy ismeretlen ember hajolt felém és kikérdezte nyomorúságomat. Elmondtam neki mindent és ő szánalomból elvitt házához. Meggyógyultam és újra kezd-

tem a bűnt, mert tetszett a könnyű élet és a cifra ruha, melylyel az az ember elhalmozott. Aztán rám unt és csakhamar ütni-verní kezdett. Életem pokollá vált, főleg akkor, mikor Debrecen alá költöztünk. Kényszerített halálfenyegetéssel, hogy öltözzünk koldusruhába és éjjelenként bejártunk a városba, ahol hol az egyik, hol a másik ház ereszébe égő csóvát dugdostunk. Legutoljára a Nyíró Jánosné házáat kellett volna felgyújtanom. Az ember — most már a nevét is megmondom — Chire András, napszálltakor a házhoz lopódzott és az ablakok rájárat megvasalta, hogy a házból Katalin asszony ne menekülhessen. Az alsó és felső szomszédok lakodalomban voltak és így nyugodtan végezhetette munkáját. Aztán vártunk a kert alján. Késő este hazajött az asszony, cselédei pedig elmentek bámulni a lakodalmas népet s az udvar öres volt. Ekkor csendesen bekötözte a pitvarajtót, kezébe vett két csóvát és az eresz aljába dugta. A nagy szélben rögtön fellobbant a tető és én ijedtemben a kert felé haladtam és azóta a mezőkön és erdőkben bujkáltam. Hogy Chire András merre menekült, nem tudom, azt hiszem azonban, hogy hazament, ha tehát a város cselédeit mellém adja, főbíró uram, két óra múlva a gyújtogató előtte fog állani. Azért mondtam pediglen mindezeket el, — végző a leány — mert megbántam gonosz életemet, melybe a nyomorúság kergetett és Istenhez akarok térni . . .

A főbíró elképpelve hallgatta a leány vallomását és az elesigázott bűnbánónak ételtit rendelve, kikülte a város embereivel a Chire András bemondott lakására. A gonosz embert, akiben senki sem ismert a koldusruhában a nemrég még csinos Chire Andrára, álmában lepték meg és megkötözve szállították be a főbíró elé.

A vallatásnál Chire András hetet-havat

összszehordott védelmére és kerekén tagadta gonoszteit még akkor is, midőn Agnes a szemébe vágta bűnösségét. Az akkori idők szokása szerint a hóhérra bízták az igazság kikísarását. A tüzesfogó csakhamar megtörte a bűnös konokságát és bevallotta, hogy boszúból ő volt a gyújtogató és tűz által akarta elemészteni Katalin asszonyt, azért, mert ez szerelmes szavaira nem hajlott . . .

Mikor Chire Andrást a magisztrátus elől levezették a börtönbe, egy egész sereg ember tödült be a város ház udvarára botokkal fölfegyverkezve. Megtámadták a hajdukat és ott a helyszínén agyon akarták verni a gyújtogatót, ami meg is történt volna, ha főbíró uram nagysebtiben csöndre nem inti az elkeseredett tömeget, „ápert enunciólván, hogy a tiszteletes magisztrátus példát fog statuálni.”

Ugy is történt. A deliberátum szokatlan volt, sőt példátlan a város bűnkrónikájában. Szólt pedig a deliberátum ekképpen: „Vitessek ki Chire András a Tócoshoz és akasztassék fel elevenen, úgy azonban, hogy míg a perdo a nyakára tett kötelet húzza, a rőzsémáglya tüze emésztsze meg az istentelent.”

A fölcsapódó lángok körülnyaldosták a fül-doklót, aki rettenetes kinjai közepette irtózatosságtól szórt az ég felé a városra. Aztán elcsendesült minden, csak az „ardens lignum” világította meg az alkonyatot . . .

Reggelre csak egy maroknyi hamu jelezte a szörnű esetet és délre a felkavarodó szél ezt is széthordta a szélrózsza minden irányába.

Katalin asszony pedig a következő új boron a Bajna László felesége lett . . .

A tanév ünnepélyes megnyitása szeptember 5-én lesz, a rendes tanítás pedig 6-án kezdődik. E tanév elején megnyílik a főgimnázium VII-ik osztálya.

II.

A szilágysomlyói állami polgári leányiskolában az 1912—1913. iskolaévre szóló beiratások az iskola régi helyiségeiben szeptember 2., 3., 4. és 5. napján délelőtt 9—12 óráig lesznek.

Az iskolaév ünnepélyes megnyitása szeptember 7-én lesz.

Az iskolába először beiratkozó tanulók a beiratásnál szüleik, gyámjaik, vagy azok megbízottjainak kíséretében tartoznak megjelenni és hozzák magukkal mult tanévi iskolai bizonyítványukat, a születési bizonyítványt és az újraoltási bizonyítványt.

A polgári leányiskola I. osztályába oly növendék vehető fel, aki életének 9-ik évét betöltötte és az elemi iskola IV. osztályát sikerrel elvégezte, vagy akinek az elemi iskola IV. osztálya számára kiszabott tantárgyakban elegendő jártassága van s ezt felvételi vizsgálat útján igazolja.

Az elemi iskola V-ik osztályát jó sikerrel végzett tanuló átléphet a polgári leányiskola II-ik osztályába, ha a tantervi különbözethez sikeres vizsgát tesz.

Az elemi iskola VI. osztályát jó sikerrel végzett tanuló szintén tantervkülönbözeti vizsgával léphet át a polgári iskola III. osztályába.

Az évi tanítási díjat az iskolai felsőbb hatóság a következőkben állapította meg:

- 1) Evi tandíj 8 kor. — fill.
- 2) Beiratási díj 2 kor. — fill.
- 3) Ertesítőre 1 kor. — fill.
- 4) Orsz. tan. nyugdíjalpra — kor. 30 fill.

A tanítási díj egészben, vagy részben elengedhető, de 2., 3. és 4. pontokban jelzettek a beiratások alkalmával mindenki köteles megfizetni.

A tanítási díj elengedése iránti kérelmek a szilágysomlyói kir. tanfelügyelő urhoz címezve a beiratások az igazgatóságához kell benyújtani. A kérvényező csak a tanuló szülője, vagy gyámja lehet.

A folyamodványhoz az előző évről szóló iskolai bizonyítványt és egy évnél nem régebbi keletű szegénységi bizonyítványt kell csatolni. A tanítás terén működő egyének gyermekei, ha a jó előmenetelt, szorgalmat és jó magaviseletet tanusítanak, a tandíj fizetése alól szegénységi bizonyítvány felmutatása nélkül is felmenthetők, ez esetben a kérvényre 1 K-ás, a bizonyítványra 30 f-es bélyeg teendő.

A nagyméltósági vallás- és közokt. miniszter urnak 56,239—1889. sz. a. kelt rendelete alapján a kézimunka, rajz, szépirás, testgyakorlás és ének alól a tisztí orvos által kiállított bizonyítvány mellett — az iskolaév kezdetén — lehet felmentésnek helye.

A felmentés iránti kérelmek a kir. tanfelügyelő urhoz intézendők s az igazgatóságához nyújtandók be.

Mire készít elő a polgári leányiskola?

A polgári leányiskola célja, hogy a vezetésre bizott tanulókat szellemileg kiművelje és ellássa azon ismeretekkel, amelyek segítségével hivatásuknak legjobban megfelelhetnek.

A polgári leányiskola IV. osztályából átléphetnek a növendékek:

- 1) A felsőbb leányiskola V. osztályába;
- 2) a leánygimnáziumba;
- 3) a tanítónő- és óvónőképző intézetbe;
- 4) a női kereskedelmi tanfolyamba;
- 5) a pósta- és táviró tanfolyamba;
- 6) a női kézimunka tanfolyamba.

A SZILÁGY SOMLYÓ

politikai lap

előfizetési ára:

Egész évre . . . 8 K Negyedévre . . . 2 K
Fél évre . . . 4 K Egyes szám ára 20 f

Megjelenik minden csütörtökön.

KÜLÖNFÉLÉK.

Szemere Miklós a nőkről.

Altalános választójog — nők nélkül címmel Szemere Miklós egy füzetet írt. Azt fejtegeti, hogy a morális erőknek és értékeknek a natura a nők a letéteményesei, a kik e mellett gazdasági értéket is jelentenek. Eppen ezért követeli a választójogot a magyar nőknek is, a ki távol tartotta magát a szüffraszett-tulzásoktól, s a kinek a politikai életben való bevonásával új kulturális és morális erők vonulnak be a magyar közéletbe.

A ki az államot polgári vagy katonai pályán bármiben szolgálta, — ugymond a többi közt, annak okvetetlenül lehessen szava a közügyekben. Most, a mikor új, ugynevezett általános titkos választói törvényel akarjuk boldogítani az adózó és nem adózó polgárságot, talán nagyon ideje volna már azokra a nemes lelkekre, „a nőkre is gondolnunk“, a kiknek mellel mondva, mindnyájan a létünket köszönjük, a kik eddig soha nem követelődtek, nem erőszakoskodtak, de szépen vártak és hallgattak! Aranytálcan kellene a nőknek nyújtani a jogokat, de mit adnak nálunk a politikus férfiak nyájában, muszáj nélkül! Avagy nálunk csak az kaphat jogot, a ki tüntet és ordít? Ha így van, hát ezen lehet könnyen segíteni. Szép honfirtársnéim, nyilatkozatok meg szervezkedjétek és bárha a szüffraszettek nem eszményeitek is, előre eréllyel, kopogtassatok és ha nem nyitnak ajtót törjétek alkotmányosan be, hogy rengjen bele a parlament és a miniszterek palotája, tüntessetek! Mi, az ország nyerni fogunk vele, ha velünk együtt küzdőtök. Ott, a hol női munka lesz, ott áldás is lesz. Vegyétek minden hazafias és megbízható politikus segítségét igénybe a harcban pártkülönbség nélkül, hogy eszméink biztosan diadalmaskodjanak. Az angol nők, a kik magukat e földön a legelsőeknek tartják ugy jellemben, mint nőiességben sem restelik a csuf és izléstelen szüffraszett-küzdőbe bemenni a nagy ügy kedvéért. A szalonpolitikát már megelégtették és haladnak előre bátran más fegyverekkel.

Ha a választójog kérdésénél az erkölcsi tényezőket jobban óhajtuk súlyozni, akkor a nőket legelől kell választójoggal fölruházni, mert nálunk a nők sokkal gondosabb nevelésben részesülnek, mint a nevelés címén a világ piacra kidobott ifjaink. A hol a nőemancipációt behozták, például Északamerika némely államában ma már megállapítható, hogy mindenütt szelidítette az erkölcsöket, csökkentette az iszákosságot, emelte a humánus fölfogást, a kulturát és egyáltalán a jó erkölcsöket. Nézzük a hatalmas török népet, főképp a női nem leigázásában laborál rég ideje. A nőkben rejlő őserőt és tehetséget holttörkének hagyják, egyedül csak az emberi nem szaporítására használják, semmi másra. Pótolhatatlan nemzetgazdasági veszteség az ozmán világnak. A három rejtelmes napkeleti pazar nemzeti fényűzés.

A nők nálunk a takarékoság és az önfejlődés mintaképei. Született fináncapacitások, csak tessék utána nézni, hogy a mely háznép virul, annak az asszony a lelke. Az államháztartás megvitatásánál nekünk a nőkre

égető szükségünk van. Az orosz Szonja Kova-levszka urnő egyike volt a világ első matematika- és fizika tanítónője. A nőgyenjosítás mélyen fundált üdvös politikai intézménynek bizonyult mindenütt. Ilyen lesz nálunk is. Ha nem volna igaz, költeménybe való volna, hogy míg az Orosz- és Lengyelországban megélni nem tudó festői hajzatu modern vándornépek hozzánk beözönlenek és itt polgári jogokat kapnak, a saját fészkeikből kelt szegény mádárkák, a magyar hölgyek ezekből a jogokból örökre ki vannak zárva.

A külföldi feministák jó tanácsait is hallgasuk meg szívesen, de fő az, hogy mi magyarok álljunk a megvetett női jogok zászlaja alá. Az új választójogi akciónak legyen valami ideális, erkölcsi jelszava, ne csak vagyont és tudományt tegyük fontra, kinek van több, kinek kevesebb. Az eszményi és erkölcsi jelszó a nő, anyáink, hugaink, leányaink! Polgári jogot a nőknek!

En szívvvel szolgálom ezt a nemes kulturális emberi ügyet, a ki hozzám fordul, bennem hűséges katonát talál. Beszéltem róla már régen és sokat, és ennek a nagy nemzeti ügynek a keresztülvitelére, a mellyel egy tollvonással megduplázzuk a magyar politikai nemzetet, egész lelkemmel törekszem. Küzdök mint magyar ember, a ki sem a felséges nép, — sem a földi Olympus kegyeire nem vágyódom, de odaadással szolgálom hazámat, véretem, a mig az Eg erőt és egészséget ad!

— Városi közgyűlés. A képviselőtestület tagjait a polgármester szerda délelőtt újból közgyűlésre hívta össze. A gyűlés két pontból álló tárgysorozata abszolute semmi érdeklődést nem keltett; a képviselők közül csupán Farkas Ödön, Szabó György, Révész Arthur, Kattrá Endre és Szabó István, kik mint a tárgyalás alá kerülő egyik ügyben kiküldött bizottsági tagok kötelességüknek tartották a megjelenést: vettek részt a közgyűlésen.

Hordójelző-hivatal. A mértékhitelisétről újabban alkotott törvény megengedi a városoknak, hogy hordójelző-hivatalokat tartsanak fenn. Tekintettel arra, hogy a városnak fontos érdeke, hogy évtizedek óta működő hordóhitelesítő hivatala beszüntetése után is a hordóhitelesítésből befolyó jövedelmet idegen kézbe ne engedje, Szabó György és társai s ezzel egyidejűleg a polgármester előterjesztést tettek a közgyűlésnek, hogy eddigi hordóhitelesítő hivatalát beszüntetni ne engedje, illetve azt a törvény rendelkezéseinek megfelelőleg hordójelző hivatallá átalakítva, önnállóan tartsa fenn.

A képviselőtestület az előterjesztéseket magáévá tette s kimondotta, hogy a hosszú évtizedek óta fennálló hordóhitelesítő hivatalát városi hordójelző hivatallá alakítja át, azt önállóan tartja fenn, a hivatalos helyiségek felépítését még ebben az évben teljesíti. A hivatal helyéül a mentelep mellett fekvő városi területet jelölte ki. Az építkezés és felszerelés költségeit kölcsönből kívánja fedezni s a kölcsönt a befolyó jövedelemből kívánja törleszteni a város.

A faiparosok gépműhelye részére kiküldött bizottság jelentése felett nem határozott a közgyűlés, hanem a bizottságot újból eljárásra utasította.

— Kinevezés. A zilahi kir. törvényszék elnöke dr. Acs Sándor tasnádi ügyvédet a tasnádi kir. járásbíróshoz román tolmácsosá nevezte ki.

— Berendelés. A m. kir. pénzügyminiszter Kapus Sámuel, a zilahi kir. pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvévozségi számtanácsost, szolgálattételre a székesfővárosi m. kir.

Szülők figyelmébe!

Internátusi előírás szerint leány- és fiu fehérneműek készen és mérték szerint és minden szükséges felruházási cikkek meglepő olcsó árakban szerezhetők be

Brüder Kálmán

divatáruházában Szilágysomlyón.
(Plebánia épület.)

pénzügyigazgatóság melletti számvétséghez rendelte be.

— **Tanárvaltozás.** A Wesselényi-kollégium egyik helyettes tanára, Fejér József magánviszonyaira való hivatkozással, lemondott eddig viselt állásáról. Utódjává Vályi Károly szakszolgálatot tett tanárjelöltet választotta meg az intézet vezetésére.

— **Kinevezés.** Vármegyénk alispánja a zilahi hordójelzői állásra Szigethi Lajos zilahi, a szilágyosomlyói hordójelzői állásra Bikfalvi Zsigmond zilahi és a tasnádi hordójelzői állásra özv. Nánási Béláné tasnádi lakost nevezte ki.

— **Dr. Márffy Károly** szintársulatával, vagyis inkább magának az igazgatónak a közönséggel szemben nem megfelelő eljárásával a „Margitta és Vidéke” című margittai helyi lap augusztus 22-iki száma öt hosszú hasábon keresztül foglalkozik. Bizony az öt hosszú hasáb sok nem előnyös dolgot sorol föl dr. Márffy Károly igazgatónak Margitta színházlátogató közönségével szemben való eljárásáról. Végeredmény az, hogy az ottani színházi bizottság nem kötött szerződést dr. Márffy Károly igazgatóval a jövő 1913-ik évre, hanem a nagyváradi színházgatóval, Erdélyivel keres összeköttetést.

— **Tudnivalók az új tanévi beiratásokra vonatkozólag.** Az állami elemi népiskolában az új tanévre a beiratások folyó évi szeptember hó 2., 3., 4., 5., 6. és 7-ik napjain délelőtt 9-től 12 óráig és délután 3-tól 5 óráig fognak megtartatni, a rendes tanítás pedig 9-én délelőtt 8 órakor veszi kezdetét. A főlvételi díj 50 fillér, melyet a beíráskor minden tanuló tartozik az iskola pénztárába befizetni. A fenti napokban és órákban eszközöztetnek a beíráskor a gazdasági ismétlő iskolában is, amely iskolában a rendes tanítás a nevezett hó 13-án (szerda) délután 2 órakor fogja kezdetét venni. Ezen iskolában a tanítás teljesen ingyenes. — Az ipartanonciskolában a beiratások szeptember hó 8-án d. e. 8-tól 12 óráig és 9-én 5—7 óráig tartatnak meg; a tanítás pedig 10-én este 5 órakor fog megkezdődni. Ezen iskolában 4 korona évi tandíj fizetése alul fölmentetik az, aki szegénységi bizonyítványt nyújt be az igazgatóhoz a tanév két első hava folyamán. Az igazgató.

— **Gyermekhalál.** Csütörtökön este Nagy József ácsmeister négyéves Róza nevű kisleánya szülei távollétében a tűzhely körül játszadozott. Játék közben ruhája tüzet fogott. Mire a szomszédok segítségére siettek, súlyos égési sebeket szenvedett. Másnap reggel már halott volt.

— **Köszönet.** Schupiter Lajos ur, a malomerdői Anna-villa bérlelője folyó évi augusztus hó 20-án, Szent István király napján, sikerült népünnepelet rendezett, s a befolyt tiszta jövedelmet, 59 korona 30 fillért az önkéntes tűzoltóegylet zenekarának adományozta. Ez összegért ez uton mond köszönetet a Parancsnokság.

— **Gyászrovat.** Nyisztor Béla, m. kir. pénzügyigazgatósági tisztviselő folyó hó 20-án d. u. 1 órakor meghalt Zilahon.

— **Díjkuglizás.** A szilágyosomlyói Borértékesítő és Pincészövetkezet nyári mulatójában folyó évi szeptember hó 1-én nagy díjkuglizás lesz értékes díjakkal. Ugyanis az első díj egy aranyóra 110 korona értékben, — a második díj egy ezüst tulaóra 45 korona értékben, — a harmadik díj pedig egy ezüst cigarettatárcsa. Vigaszdíj egy ezüsttel burkolt tájtékszipka lesz. A kuglizás délután 3 órakor veszi kezdetét. A tárgyak Schick Henrik órászületében megtekinthetők.

— **Galamblovó verseny.** Mint említettük, a zilahi vadásztársaság a múlt vasárnap galamblovó-versenyt rendezett, melynek fáradságos munkáiból első sorban Brandt Viktor, a vadásztársaság jegyzője vette ki a maga részét. A megnyitó-verseny első díját, a zilahi hölgyek ajándékát, egy remek állóórát Wesselényi István báró, míg a másodikat Fekete Ferenc, a harmadikat pedig Fekete Antal nyerte. A zilahi handicap első díját — ezüst-serleget — Fekete Antal, a másodikat Wesselényi István báró, nyerte el. A páros versenyen első Wesselényi István báró lett; elnyerte Béldi Kálmán gróf díját. A hölgyek-versenyét nem tartották meg, mivel nem jelentkezett legalább két versenyző.

A vigasz-versenyre beneveztek azok, akik díjat nem nyertek. Első lett Kovács Albert, második Nyárády Béla. A verseny intézősége a megmaradt galambokra tét-versenyt rendezett. A tét-verseny eredménye: I. Wesselényi István báró, II. Papp Dezső, III. Nyárády Béla és Fekete Antal.

— **Véres verekedés.** Vasárnap este Váncsa Tógyer oláh-utcai földmivesember összeszólalkozott Kerekes Simon, Briskán Mihály, Argyelán Izidor, Kerekes György oláh-utcai legényekkel. A szóbeszédéből csakhamar tette került a sor, balta, bicska előkerült, — s verekedni kezdettek. Dulakodás közben Váncsa Tógyeren valamelyik támadója bicskával súlyos sebet ejtett. Az afférnak a törvényszéknek lesz a folytatása.

— **Absztinens képviselők.** Az alkoholellesnek előrehaladásának a különböző országokban legbiztosabb fokmérője, hogy milyen számban vannak a törvényhozásban képviselve. Hazánkban ezidő szerint négy absztinens képviselő van: Nadányi Gyula, Lévy Mihály, Zelenyák János és a közismert küzdő alkoholelles Neugebauer Emil. A főrendiházban pedig Gróf Mailáth és Fischer püspökök képviselik az alkoholelleseket. Külföldön persze előbbre vannak. Így Dániában 25 $\frac{1}{2}$ %; Norvégiában 24%; Svédországban 38 $\frac{1}{3}$ %; Nagy Britániában 27 $\frac{1}{2}$ % és Sweiczenben 1 $\frac{1}{5}$ %-a a törvényhozóknak absztinens.

— **Kereskedelmi szaktanfolyam.** A Kereskedelmi Alkalmazottak Országos Egyesülete kultuszminiszteriumi engedély alapján a fővárosban, Andrassy ut 67 (bejárat Vörösmarty-utca) 6 havi kereskedelmi szaktanfolyamot nyit, melyre úgy férfiak mint nők felvétetnek. Előképzettségül legalább is a 2-ik polg. isk. osztály elvégzését kívánják meg. A tanítás nappal 9—1 vagy d. u. 2—6-ig folyik. Vidéki tanulók elhelyezéséről az igazgatóság gondoskodik. Felvilágosításért, tájékoztatóért ugyancsak az igazgatósághoz kell fordulni, Andrassy-ut 67. A beiratások most folynak. Jelentkezni levélben is lehet.

— A „Vasárnapi Ujság” augusztus 25-iki számában a nagy mennyiségű és pompás kiviteli képek közt találjuk az Operaház átalakításának, a miniszterelnök nagyenyedi beszámolójának, Hajdudorognak, a magyar görög katolikus püspökség székhelyének, a lemondott marokkói szultánnak, a törökországi földrengésnek, stb. képeit, az elhunyt Samassa érsek arcképét, stb. Szende-Dárday Olga és Claude Farrère regénye, Szemere György novellája, Rudnyánszky Gyula verse bőséges és magas színvonalu szépirodalmi olvasnivalót adnak. Egyéb közlemények: Massanet nekrológja (arcképpel) Kereszty Istvántól, cikk és képek Berzsenyi Dániel niklai emlékeiről s a rendes heti rovatok: Irodalom és művészet, sakkjáték, stb. A „Vasárnapi Ujság” előfizetési ára negyedévre öt korona, a „Világkrónika”-val együtt hat korona. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság” kiadóhivatalában. (Budapest, IV. ker., Egyetem-utca 4. szám.) — Ugyanitt megrendelhető a „Képes Néplap”, a legolcsóbb ujság a magyar nép számára, félévre 2 kor. 40 fillér.

— **Budapesti Hirlap.** Főszerkesztő és lap-tulajdonos: Rákosi Jenő Az ország legelterjedtebb és legtekintélyesebb politikai napilapja. Megjelenik naponta (hétfő kivételével) kora reggel. Előfizetési ára: egy évre 28 kor., félévre 14 kor., negyed évre 7 kor., egy hónapra 2.40 kor. Egyes példány ára 10 fill. Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, VIII., József-körút 5. sz. Minden ember tudja ebben az országban, hogy a Budapesti Hirlap úgy politikai magatartásban, mint társadalmi, művészi, irodalmi és gazdasági törekvésében a nemzeti irányt követi és csak egy célt ismer és ez az, hogy erős hittel és lankadatlan buzgalommal szolgálja a magyar nemzeti érdeket. Ezért terjed el a Budapesti Hirlap oly nagy mértékben a magyar komoly hazafias körökben és ezért mindenki, aki lelkében és törekvésében ugyanama vágyakat érzi, mint a Budapesti Hirlap emberei: a Budapesti Hirlapból merit tudást és lelkesedést és aki csak teheti, a Budapesti Hirlapot járattja házához. A Budapesti Hirlapot haszonnal forgatja kezében a családfő, az asszony és az ifjuság egyaránt. Közleményeit mindig a jó izlés és a becsületes hazafiság diktálja, értesülései mindig kimerítőek és szavahihetők, tartalma válogatott és terjedelmes. Minden magyar embernek a figyelmébe ajánljuk a Budapesti Hirlapot.

Kolozsvári jogi vizsgákra

rendes és

rekapituláló kurzusok

szeptember hó elején kezdődnek

Dr. Polcz Rezső ügyvéd

jogi szemináriumában Kolozsvár, Egyetem-utca 7. sz. a. 27—52

Jegyzetek augusztus hóban mérsékelt áron kölcsönöztetnek ki.

Hirdetmény.

Alólirott mint vb. Rosenberger Ármín esődtömeggondnoka ezennel közhírré teszem, hogy a zilahi kir. törvényszéknek, mint esődbíróságnak 7702—1912. p. sz. a kelt felhatalmazása alapján közadósának a Piac-téren levő üzletében és raktárában felvett üveg- és porcellán, szappan és gyertyaáru, fűszer, valamint mindennemű szatócs árucikkeket 1912. augusztus hó 30-tól kezdődőleg beszerzési áron alul darabonként is kiárusítom.

Dr. Ajtai K. Pál,

ügyvéd, tömeggondnok.

NESTLÉ
gyermeklisztje

vizzel felfőzve
csecsemők, gyermekek, valamint
gyomorbadajosok

régbevált tápláléka

30 év óta kipróbálva
és orvosilag ajánlva.

Tiszta alpesi tejet

tartalmaz

1 doboz 1 kor. 80 fill.
minden gyógyszerárban és
drogeriában kapható.
Prospektus ugyanott.

Luna

Kén és szénsavas gyógyásványviz.
Borral keverve igen kellemes.

„LUNA” kénes forrás főraktára:
Szatmárnémeti, Rákóczi-utca 26.

Kapható: a Közgazdasági bank
áruosztályánál Szilágyosomlyón.

Értesitem Szilágysomlyó várost és vidékét, hogy a mai kornak teljesen megfelelő, modernül berendezett

zilahi hentes és mészáros-üzletemet magnagyobbitottam.

Saját hizlalásu sertéseim zsirját és zsirnak való szalonnáját az ediginél jutányosabb árakban bocsátom vásárlóim rendelkezésére.

Felhívom a t. közönség becses figyelmét frissen készült felvágottaimra, friss kolbász- és hurkaneműimre.

Ajánlom gazdaságoknak munkások részére szükséges kifogástalan minőségű fehér ó-szalonnáimat, bármilyen mennyiségben, jutányos árban.

Postai megrendeléseket azonnal elintézek.

BOTH FERENC,
hentes Zilah.

7—

Hirdetések

A „Szilágysomlyó“ részére
jutányos áron vétetnek fel.

5847—1912. tkvsz.

Arverési hirdetmény.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság a m. kir. államkincstár végrehajtónak Padurán Péter és neje Argyelán Róza végrehajtást

szenvédő elleni végrehajtási ügyében a végrehajtási árverést 262 koron 32 fillér tőke, ennek 5%-os kamatai, 20 korona 20 fillérben már megállapított végrehajtási, valamint az ezennel 30 korona 50 fillérben megállapított árveréskérsési költségek kielégítése végett, az 1881. LX. t.-c. 144. alapján és a 146. §. értelmében a zilahi kir. törvényszék és a szilágysomlyói kir. járásbíró területén levő, a szilágysomlyói 558. szíjtkvben A. 1. sz. alatt felvett házzal, udvarral, kerttel ellátott 868. hrsz. ingatlanra vonatkozó épülettulajdoni s telekhasználati jogból Padurán Pétert és neje Argyelán Rózát illető 1/2-ed részre 766 koronában ezennel megállapított kikiáltási árban a következő feltételek mellett elrendeli:

Az árverés foganatosítására határnapul: 1912. évi augusztus hó 31. napjának d. e. 10 óráját tűzi ki a kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság árverési termében.

2) Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási ár kétharmadánál alacsonyabb árban el nem adható.

Szilágysomlyó, 1912. április 23. A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóságtól. Kormos sk. kir. jbiró.

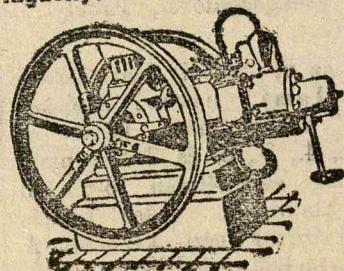
A kiadmány hitelül:

Schlecht Lajos,
kir. tkvvezető.

CLIMAX

nyersolajmotorok és lokomobilok 3-70 HP.

Magasnyomású nyersolajmotorok :: erőig ::

legolcsóbb és legmegbízhatóbb üzemeltetést biztosítják. Üzemeltetés egyszerű és könnyű. 1-2 ill. Alacsony zajártalom. Üzemeltetés egyszerű. Pénzügyi felügyelet nélkül. Egy egyszerű kezeléssel. Sok azaz gép üzemben.

Költségvetések és árlapok díjmentesen.

Bachrich és Társa

betéttársaság

motorgyári főtelepe

13-2

Budapest, VI., Váci-körút 59/p.

Megérkezett újdonságok!

Az őszi évad kezdetén ajánlom a legdusabb választékban berendezett

 új divatáru üzletemet,

hol ugyanis raktáron tartom a legdivatosabb női ruhaszöveteket, selyem és szövet blouskalméket.

A legjobb minőségű mosó kretonokat, zephir, flanell és barchetteket.

Nagy választék vászon és asztalneműekben.

Menyasszonyi kelengyék teljes összeállítását szakszerűen, a legegyszerűbbtől a legdiszesebb kivitelig.

Szolid kiszolgálásomról nagybecsű vevőim előre is biztosítva.

Szíves pártfogást kérve

alázatteljes tisztelettel:

VASS LUKÁCS.

1—

Értesítés.

Tisztelettel értesítjük, hogy fogyasztó közönségünk kényelmére úgy rendezkedtünk be, hogy palackozott borainkat előleges megrendelés esetén házhoz szállítjuk. Jó minőségű és aránylag olcsó borainkkal már eddig is megnyertük a tisztelt borfogyasztó közönség nagy részének jóakaratu támogatását s ezt a jó kiszolgálás által igyekezni fogunk a jövőben is megérdemelni.

Hogy borainkhoz olcsó és jó borvizet is szolgáltatunk, felkerestünk egy kitűnő ivóvizet adó, a tenger színe felett 641 m. magasságban levő forrást Hármaspatakon s ezt vegytiszta folyékony szénsavval 4 légköri nyomás mellett telítve hozzuk forgalomba és szintén házhoz szállítjuk.

Árjegyzékünket az alábbiakban adjuk s becses megrendelését kérjük.

35—

Szilágysomlyói Borértékesítő és Pinceszövetkezet.

Megnevezés.	10	7	5	3 ¹ / ₂	Megjegyzés.
	deciliter ára fillérekben				
1906. évi aszu bor	500	—	250	150	A borospalackért 30 fillért, a vizespalackért 30 fillért, ládáért 6 koronát számítunk fel és ugyanennyit térítünk meg.
1910. évi vegyes asztali	80	—	40	—	
1910. évi muskotály bor	160	112	80	—	
1907. évi asztali bor	122	86	62	—	
1910. évi rizling bor	84	—	42	—	
1908. évi rizling bor	112	80	56	—	
1911. évi vegyes asztali	72	—	36	—	
Kristályviz	10		6	—	

Vegye meg!
Egy példány
2 krajcár
Mindenütt kapható!

A NAP

Főszerk. Braun Sándor.
Fel. szerk. Hacsak Géza.

A
N
A
P

A NAP

a magyar újságírás szenzációja, a magyar közönség legkedvesebb lapja, a 48-as eszmény és a magyar nemzeti törekvések egyetlen hű és kirejtetlen szószólója. Kormányüldözés, jogfosztó terrorizmus nem akadályozhatja meg kirejtetlen harcában a magyar nemzet szent jogaiért. Minden jó magyar ember olvassa A NAP-ot! Tessék előfizetni!

Fizessen elő!

Előfizetési ár:
Egy évre 16 K N-évre 4 K
F-évre 8 K 1 hóra 1.40 K
Egy szám 2 krajcár.

Hirdessen!
155.000
példány
naponként!

MI A FIDIBUSZ?

1. A legkitűnőbb) ma-
2. A legvidámabb) gyar
3. A legolcsóbb) éleláp

Páratlanul népszerű!

Mesés képek!

Rendkívül olcsó!

Egy szám ára: 6 krajcár!

Előfizetési ára:

Egy évre 6.—
Félévre 3.—
Negyedévre 1.50
Egy hónapra 50
A NAP újságállalat kiadó-
hivatala Budapest, VIII.,
Rökk Szilárd-u. 12.
Kérjen mutatványszámot
A Fidibusz 1906., 1907.,
1908., 1909., 1910. év-
folyama diszkötésben
kapható. Egy-egy kötet
ára 5 korona. Mind az
öt kötet egyszerre való
megrendelésénél 25
százalék engedményt
adunk.

Egy szám
2
krajcár.

A
N
A
P

A NAP
apróhirdet-
sei levelező-
lapja
10 szöveg 50 f.
20 " 90 f.
40 " 1.70 f.

Máthé László

butorasztales, kárpitos üzlete, butor-
raktára és első temetkezési intézete
Szilágysomlyón.

Ajánlja dusan fölszerelt butorraktárát
asztalos műhelyét és kárpitos üzletét,
melyet most rendezett be, ellátva szakkép-
zett munkavezetővel, hol mindenféle asz-
talos és kárpitos munkák készen kaphatók
és megrendelésre is a legrövidebb idő
alatt a legfinomabb izléses kivitelben, ju-
tányos árban készíttetnek.

Temetkezési intézetemben

minden kellékek nagyválasztékban állanak
a közönség rendelkezésére. Temetések ön-
álló elrendezését a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelig, jutányos árban elvállalja.

Temetkezési intézetemhez diszes ki-
viteli **gyászkozsit** hozattam, melyet min-
den általam rendezett temetéseknél ingyen,
minden költség felszámítása nélkül adom.

A nagyérdemű közönség pártfogását
mély tisztelettel kéri

Máthé László.

Üzlethelyiség és műhely: Báthory Ist-
ván-ut, saját házámban. 10—52

9855—1912. tkvsz.

Hirdetmény.

Szilágysomlyó községi telekkönyvei birtok
szabályozás következtében átalakítottak és ezzel
egyidejűleg azokra az ingatlanokra nézve,
melyekre az 1886. XXIX., az 1889. XXXVIII.
és az 1891. XVI. t.-cikk a tényleges birto-

kos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az
1892. évi XIX. t.-c.-ben szabályozott eljárás a
telekkönyvi bejegyzések helyesbítésével kaposo-
latosan fogantatosított.

Ez azzal a felhívással tétetik közzé:

1) hogy mindazok, kik az 1886. XXIX.
t.-c. 15. és 17. §-ai alapján, ide értve e
§-oknak az 1889. évi XXXVIII. t.-c. 5. és 6.
§-aiban és az 1891. XVI. t.-c. 15. §. a) pont-
jában foglalt kiegészítéseit, valamint az 1889.
XXXVIII. t.-c. 7. §. a) és az 1891. XVI. t.-c.
15. §. b. pontja alapján eszközölt bejegyzések,
vagy az 1886. XXIX. t.-c. 12. §-a alapján
történt törölések érvénytelenségét kimutathatják,
evégből törlési keresetüket hat hónap alatt,
vagyis 1913. évi március hó 1-ső napjáig
bezárólag a telekkönyvi hatósághoz nyújtásuk
be, mert ezen meg nem hosszabbítható záros
határidő eltelté után indított törlési kereset,
annak a harmadik személynek, aki időközben
nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem
szolgálhat;

2) hogy mindazok, kik az 1886. XXIX.
t.-c. 16. és 18. §-ainak eseteiben, ide értve
az utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 5.
és 6. §-aiban foglalt kiegészítéseit is, a tény-
leges birtokos tulajdonjogának bejegyzése elle-
nében ellentmondással élni kívánnak, irásbeli
ellentmondásukat hat hónap alatt, vagyis 1913.
évi március hó 1-ső napjáig bezárólag a telek-
könyvi hatósághoz nyújtásuk be, mert ezen meg-
nem hosszabbítható záros határidő eltelté után
ellentmondásuk többé figyelembe vétetni
nem fog.

Nemkülönben azok, akik az 1. és 2. pont-
ban körülírt eseteken kívül az 1892. XXIX.
t.-c. szerinti eljárás és az ennek folyamán
történt bejegyzések által előbb nyert nyilván-
könyvi jogukat bármely irányban sértve vélik,
ide értve azokat is, akik a tulajdonjog arányá-
nak az 1889. XXXVIII. t.-c. 16. §-a alapján
történt bejegyzést sérelmesnek vélik, e tekin-
tetben felszólalásukat tartalmazó kérvényüket
a telekkönyvi hatósághoz hat hónap alatt,
vagyis 1913. évi március hó 1. napjáig be-
zárólag nyújtásuk be, mert ezen meg nem
hosszabbítható záros határidő elmúltá után, az
átalakításkor közbejött téves bevezetésből származó
bármilyen igényeket jóhiszemű harmadik
személyek irányában többé nem érvényesíthetik,
az említett bejegyzéseket pedig csak a törvény
rendes útján és csak az időközben nyilvánkönyvi
jogokat szerzett harmadik személyek jogainak
sérrelme nélkül támadhatják meg.

Együttal figyelmeztetnek azok a felek,
akik a hitelesítő bizottságnak eredeti okira-
tokat adnak át, hogy amennyiben azokhoz
egyszersmind egyszerű másolatokat is csatoltak,
vagy ilyeneket pótlólag benyújtnak, eredetieket
a telekkönyvi hatóságnál átvehetik.

Szilágysomlyó, 1912. augusztus 6-án. A
kir. járásbíró, mint tkvi hatóságtól. Rózsa
Lenci s. k., kir. albiró.

A kiadmány hitelül:

Schlecht Lajos,
kir. tkvvezető.

2—3

A női szépség elérésére

legtökéletesebb, ártalmatlan arcszépítő szer a

Máramarosi

„LILIAM“-arckenőcs,

mely a szeplőt, májfoltot s az arc kü-
lönöző tisztátalanságait három nap
alatt eltünteti.

Kapható a készítőnél:

Weisz Hugó

„szerecsen“ gyógyszertárában
Máramarossziget, főtér 4/c.

Szilágysomlyón kapható: Balás Zsigmond
és Szaplonczay Sándor urak gyógy-
15—26 szertárában,

Gyümölcs és szőlőszállító kosarat

bármily mennyiségben legelőnyösebben szállít:

Kosár Értékesítő Központ,

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca
49. szám. 2—6

3724—1912. kig. szám.

Pályázati hirdetmény.

Szilágysármegye, szilágysomlyói járá-
sához tartozó somlyóujlaki körjegyzőség-
nél lemondás folytán megüresedett

segédjegyzői állásra

ezenel pályázatot hirdetek. Ezen állás a
köri közgyámi állással ezidő szerint egyben
van kapcsolva, azonban ha időközben a
köri közgyámi állás a segédjegyzői állástól
elválasztva lesz, a megválasztott segéd-
jegyző ezért semminemű kártérítést a kör
közsegeitől nem követelhet.

Fizetések:

- 1) Somlyóujlak, Somlyócehi, Maladé és
Kerestelek községek együttesen 150 K
- 2) Az államkincstártól fizetéskie-
gészítés 850 K
- 3) A köri közgyámi állás javadal-
mazása 150 K

összesen: 1150 K

Felhivom ennél fogva a pályázókat,
hogy az 1883. évi I. t.-c. 6. §-ában,
illetve az 1900. évi XX. t.-c. 3. §-ában
előírt képesítést igazoló okmányokkal
felszerelt pályázati kérelmeket 1912. évi

szeptember hó 25-éig annál inkább
adják be, mivel a később érkezeteket
figyelembe nem fogom venni.

A választás határnapját később tűzöm ki.
Szilágysomlyó, 1912. augusztus 17-én.

Nagy Gyula,
főszolgabíró.

2—3

Hirdetmény.

Aki földbirtokot, házat eladni, venni,
bérbeadni, vagy bérbevenni akar, bár-
mily eladó ingósága, vagy terménye,
bora, szilvóriuma van, az forduljon bi-
zalommal

Sámuel Salamon

adásvételi és kölcsönkövetítő iro-
dájához (Báthory-ut 17.), aki a pénz-
ügyi műveletek gyors lebonyolítását is el-
vállalja.

4—

Borsajtóink és Szőlőzuzóink

nem piacra szánt vásári áruk, de fontos gazdasági céljuknak mindenben megfelelő, tökéletes gyártmányok.

A ki nekünk idegen présből vett olyan friss sajtolasu törkölyt tud
hozni, melyből mi ne volnánk képesek még bőséges nedvet sajtolni;
— ingyen választhat sajtóink közül!

DEBRECENI VASÖNTÖDE és GÉPLAKATOSSÁG.

Debrecen. Hadházi-utca 22. szám.

Alapított az 1892. évben.

TELEFON: 4—66 sz.

Eladás egyedül a gyártelepen.

Feltétlen jótállás minden egyes darabért, még alkatrészekért is. 1—6

Szenzációs újdonság!

Hölgyek, kik férjhezmenni, — urak, kik nősülni
szándékoznak, rövid idő alatt tapasztalható biztos siker
reményében forduljanak bizalommal jóhírnevű

női és férfi divatáruházunkhoz,

fényképpel ellátott, válaszbélyeges levélben, melyben közöl-
jék társadalmi állás, hozomány, stb. tekintetében támasztott
igényeiket, személyi viszonyaikat. 20—

Széleskörű ismeretségünk révén abban a helyzetben va-
gyunk, hogy a hozzánk forduló hölgyek és urak összes igé-
nyeit kielégíthetjük. — Mindkét fél részére **díjmentesen**
szerzünk, — honoráriumképpen csak azt kötjük ki, hogy a
közvetítésünkkel házasulandó ifjak, férjhezmenendő hölgyek
a stafirungot tőlünk **szerezzék be.**

Kiváló tisztelettel:

BARTHA és HOSSZU

női és férfi divatáruház. (Gólyaáruház.)

Menyasszonyi kelengyék és mindennemű férfi divatcikkben dus választék!

NYOMATOTT BÖLÖNI SÁNDOR KÖNYVNYOMDÁJÁBAN SZILÁGYSOMLYÓN. 1912.